

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

на дисертацію Грисюка Сергія Івановича «Механізми державної соціальної політики» подану до захисту на засіданні Спеціалізованої вченої ради Д 64.707.03 у Національному університеті цивільного захисту України на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного регулювання

Актуальність теми дисертаційної роботи.

Актуальність теми дослідження обумовлена тією обставиною, що формування ефективної системи управління розвитком соціальної сфери, складовими частинами якої є правове, методичне, фінансове, інформаційне забезпечення, дозволить підвищити результативність її функціонування. Відсутність такої системи ускладнює вибір стратегічних напрямів розвитку соціальної сфери, посилює суб'єктивний характер рішень. В майбутньому це може спровокувати конфліктні ситуації при вирішенні практичних питань забезпечення населення гарантованим об'ємом соціальних послуг.

Головними цілями розвитку соціальної сфери є: зниження перешкод для дії ринкових важелів, конкуренції, стимулювання ключових чинників інноваційного розвитку (приплив нових технологій, підвищення якості соціальних послуг, оптимізація методів фінансування соціальних програм).

Необхідність дослідження питань, пов'язаних з удосконалення механізмів соціальної державної політики, зумовлює зростання уваги вітчизняних науковців і практиків до цієї теми.

Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Основні наукові положення, висновки і практичні рекомендації, що викладені в дисертації, є логічними і послідовними. Обґрунтованість представлених здобувачем наукових положень базується на аналізі інформаційно-нормативної бази, законодавчих актів України, вітчизняних і зарубіжних публікацій.

Теоретичну та методологічну основу дослідження становлять фундаментальні положення теорії державного управління, а також наукові праці

вітчизняних і зарубіжних вчених із питань державного соціальної політики в Україні.

Ознайомившись з дисертацією Грисюка Сергія Івановича, зазначимо, що робота відрізняється змістовністю, логічною побудовою викладенням матеріалу, комплексним розкриттям досліджуваної проблеми. Завдяки цьому автор досяг поставленої перед собою мети дослідження.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню теоретичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення механізмів соціальної державної політики.

Теоретичну та методичну основу дисертаційного дослідження складають фундаментальні положення теорії державного управління, гуманітарних та соціальних наук, наукові праці українських та зарубіжних вчених з питань формування та реалізації механізмів державної соціальної політики. Дисертаційне дослідження ґрунтується на використанні системного підходу, який полягає в комплексному дослідженні соціальної державної політики. Крім того, у роботі застосовувались загальнонаукові методи, що використовуються як на емпіричному, так і теоретичному рівнях, а саме: логіко-семантичний – для поглиблення понятійного апарату та визначення сутності та змісту механізмів державної соціальної політики; порівняльного аналізу – для дослідження методичних підходів, концепцій, розробок і пропозицій провідних українських та зарубіжних вчених та виявлення закономірностей, відмінностей, особливостей, спільних характеристик механізмів державної соціальної політики в зарубіжних країнах; системно-аналітичний – для аналізу законодавчих актів та інших нормативних документів щодо особливостей формування та реалізації державної соціальної політики; логічного моделювання та конструювання – для класифікації чинників зовнішнього і внутрішнього середовища, що впливають на формування та реалізацію державної соціальної політики; статистичні – для виявлення темпів змін окремих показників, ступеня їх впливу на рівень забезпечення державної соціальної політики; аналізу та синтезу – для оцінки результативності державної соціальної державної політики; спостереження та теоретичного узагальнення – для розкриття причин, які

негативно впливають на рівень соціальної політики в Україні в сучасних умовах; абстрактно-логічний – для узагальнення теоретичних положень, встановлення причинно-наслідкових зв'язків і формування висновків та пропозицій.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в науково-практичному обґрунтуванні теоретичних положень та напрямів удосконалення механізмів державної соціальної політики.

Автором вперше обґрунтована концепція становлення соціальної держави в сучасних умовах, через системний аналіз досвіду і суті будівництва соціальної держави зарубіжними країнами, зокрема європейськими державами з короткостроковим рішенням конкретних соціальних проблем, вироблення тактики стабілізації соціальних процесів, що припускає підготовку довгострокових цілей і програм соціального розвитку з реальним наповненням конституційних положень про соціальну державу.

В роботі удосконалено: систему соціального захисту громадян через реалізацію державних програм боротьби з бідністю, комплексний захист населення, в першу чергу слабозахищених категорій, від соціальних ризиків, та адаптацію соціального страхування, у тому числі пенсійного і медичного до сучасних умов розвитку держави; напрями розвитку пріоритетів держави в реалізації національних проєктів, як найбільш ефективний інструмент його соціально-правової політики, що вимагає не лише відповідного законодавчого забезпечення, але й здійснення в повному об'ємі усіх її складових організації сучасних виробництв і робочих місць, захист трудових прав і інтересів працівників у рамках соціального партнерства; сприяння суспільно корисному і ефективному підприємництву, проведення політики доходів, формування ефективної системи оподаткування; встановлення державних гарантій у сфері оплати праці.

Набуло подальшого розвитку: соціальна функція соціальної правової держави, яка реалізується за допомогою використання інструментів соціальної політики і реформування соціальних систем: пенсійної системи, системи забезпечення зайнятості населення і системи забезпечення гідних умов праці, формування ринку праці, системи забезпечення прав підростаючого покоління в

державі, та правовий механізм державної соціальної політики, сприяючий становленню ринку праці, що безпосередньо впливає на трудові відносини громадян і працедавців, при урегулюванні виникаючих суперечок, через закріплений трудовим законодавством принцип соціального партнерства, що надає право участі у встановленні умов праці не лише учасникам трудових відносин, але також і колективу працівників, профспілкам тощо.

Повнота висвітлення результатів дослідження в опублікованих працях та авторефераті.

Основні результати дисертаційного дослідження оприлюднені на міжнародних наукових конгресах та науково-практичних конференціях в різних містах України.

Основні положення дисертаційної роботи опубліковано 8 наукових працях, у тому числі – 5 статтях в наукових фахових виданнях, із них 1 стаття – в зарубіжному виданні, – 3 тези конференцій. Загальний обсяг публікацій автора за темою дослідження – 3.10 др.арк.

У наукових працях в повній мірі відображено всі розділи рецензованої дисертації.

Оцінка оформлення дисертації

Дисертація та автореферат оформлені згідно з існуючими вимогами. Зміст дисертаційної роботи логічний, виклад матеріалу послідовний і достатньою мірою розкритий.

Зміст автореферату повністю ідентичний основним положенням дисертації. В цілому дисертаційна робота та автореферат, написані літературною українською мовою, легко читаються і сприймається.

Практичне значення дисертаційної роботи.

Основні положення й висновки дисертації можуть використовуватися фахівцями під час написання підручників і навчальних посібників, створення

навчально-методичної літератури; в роботі органів державної влади та у процесі формування сучасних засад державної соціальної політики.

Теоретичні напрацювання автора стосовно стратегічних напрямів формування державної соціальної політики використовуються в роботі Узинської міської ради Білоцерківського району Київської області (довідка про впровадження від 03.01.2025 №47/25-01). Практичні рекомендації автора дисертаційного дослідження стосовно бюджетного регулювання і субсидування соціальних потреб в умовах воєнного стану впроваджено в роботу Білоцерківської міської ради Київської області (довідка про впровадження від 24.12.2024 №7188/01-07).

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Позитивно оцінюючи виконане дослідження, вважаємо за доцільне висловити деякі зауваження і побажання:

1. Дисертант, описуючи зарубіжний досвід (стор. 68-83), не надає рекомендації, які саме позитивні наробки треба використовувати у вітчизняній практиці з забезпечення державної соціальної політики.
2. Практичне значення одержаних у роботі результатів дійсно є підґрунтям для подальших досліджень і безпосереднього вдосконалення процесу державної соціальної політики, але, на жаль, автором не надано власної оцінки, коли та як запропоновану методику формування механізмів соціальної підтримки та захисту населення може бути ефективно втілено в Україні.
3. Обґрунтування актуальності дисертації викладається автором занадто загальними фразами, не відображає насамперед, їх зв'язок з стратегічними напрямками, концепціями, стратегіями, програмами та завданнями такого розвитку.
4. В авторефераті дисертаційного дослідження не конкретизовано механізми підвищення ефективності державної соціальної політики, та на жаль бракує статистичного матеріалу за обраною темою, хоча в рукопису їх достатньо.
5. Посилання на теоретичні напрацювання інших авторів в розділах власних досліджень та пропозицій є недоцільним (стор. 79, 121, 154).

В той же час слід відзначити, що вказані зауваження ні в якій мірі не знижують загальної наукової і практичної цінності роботи і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації Грисюка С. І.

Загальний висновок.

Таким чином, слід зазначити, що дисертаційна робота Грисюка Сергія Івановича «Механізми державної соціальної політики», відповідає вимогам МОН України, пунктів 9,10, 12 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року №567, а саме: є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати в галузі науки державного управління, що вирішують конкретне наукове завдання, а її автор Грисюк С.І. заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Офіційний опонент:

доцент кафедри педагогіки, спеціальної
освіти та менеджменту

Комунального закладу

Сумський обласний інститут

післядипломної педагогічної освіти

кандидат наук з державного управління, доцент

Світлана ЛУЦЕНКО

